

DOI: 10.15276/EJ.02.2026.14

DOI: 10.5281/zenodo.21574180

UDC: 336:004.9]:330.341(477)

JEL: G23, G53, O38, Q55

Received: 2026-03-05, Revised: 2026-04-09, Accepted: 2026-04-29, Published: 2026-05-13

ФІНТЕХ ЯК КВАЛІФІКУЮЧИЙ ЧИННИК ПІСЛЯВОЄННОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

FINTECH AS QUALIFYING FACTOR FOR POST-WAR ECONOMIC DEVELOPMENT IN UKRAINE: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS

Olena M. Kovalova, PhD in Economics, Associate Professor
Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-2080-1150
Email: o.m.kovalova@op.edu.ua

Ковальова О.М. Фінтех як кваліфікуючий чинник післявоєнного економічного розвитку в Україні: теоретичні та практичні аспекти. Науково-методична стаття.

Проведено дослідження теоретичних підходів до визначення економічної сутності категорії «фінтех» та уточнено її зміст. Систематизовано ключові етапи розвитку фінтеху в Україні з метою окреслення перспектив подальшої інтеграції інновацій у фінансовому секторі. Виокремлено історичні етапи формування фінтех-індустрії та уточнено визначні риси її інтеграції у глобальний фінансовий ринок в контексті тенденцій євроінтеграції. Досліджено регуляторні підходи та правове поле фінтеху, а також надана оцінки результативності їх впливу на розбудову ринку. Досліджено вплив нормативно-правових актів на становлення фінансових технологій та реалізована оцінка їхньої ефективності. Викладено комплекс заходів з удосконалення регтеху, а також функціонування регуляторної платформи НБУ.

Ключові слова: фінтех, фінансова інклюзія, фінансова послуга, цифрові гроші, регуляторна платформа, екосистема, регтех, цифровізація, фінансовий ринок

Kovalova O.M. Fintech as Qualifying Factor for Post-War Economic Development in Ukraine: Theoretical and Practical Aspects. Scientific and methodical article.

The study examines theoretical approaches to defining the economic essence of the concept of FinTech and clarifies its content. The key stages of FinTech development in Ukraine are systematized in order to identify the prospects for further integration of innovations into the financial sector. The historical stages of the formation of the FinTech industry are identified, and the distinctive features of its integration into the global financial market are specified in the context of European integration trends. Regulatory approaches and the legal framework governing FinTech are examined, and their effectiveness in fostering market development is assessed. The impact of regulatory and legislative acts on the development of financial technologies is analysed, and an evaluation of their effectiveness is provided. A comprehensive set of measures aimed at improving RegTech development and enhancing the functioning of the National Bank of Ukraine's regulatory platform is proposed.

Keywords: FinTech, financial inclusion, financial service, digital money, regulatory platform, ecosystem, RegTech, digital transformation, financial market

Наукове дослідження за Проєктом №2025.05/0013 «Дослідження розвитку фінтех-інновацій для післявоєнного економічного розвитку в Україні» виконане за рахунок коштів гранту Президента України, наданого Національним фондом досліджень України.

Фінансові технології мають вагомий вплив на трансформацію структурної побудови та змісту фінансового ринку завдяки інноваційному чиннику цифрових технологій, динамічний розвиток яких можна спостерігати протягом останніх років.

Процеси діджиталізації фінансового сектору не лише трансформували особливості функціонування механізмів надання фінансових послуг, а й створили передумови для появи нових фінансових інструментів, бізнес-моделей і ринкових сегментів. Це стосується як традиційних оферентів фінансового ринку, так і фінтех-компаній, які стрімко розширюють свою діяльність завдяки впровадженню адаптивних, технологічно вдосконалених, доступних та зрозумілих рішень.

Інтеграція рішень фінтеху у реальний та фінансовий сектори економіки сприяє підвищенню продуктивності, розширенню доступу до фінансових послуг та формуванню конкурентного фінансового ландшафту, що є ключовим фактором економічної стабільності, впровадження інновацій, а також довгострокового післявоєнного економічного розвитку в Україні.

На нормативно-законодавчому рівні пріоритетні вектори становлення та ключові критерії оцінки реалізації кола завдань у сфері фінансового сектору, зокрема, в рамках фінансових технологій (FinTech) визначені у Стратегії розвитку фінансового сектору в Україні, сфокусованої на спротиві російській агресії та відновленні країни [1]. Цей стратегічний документ включає детальне викладення передумов, завдань, етапів реалізації та прогнозованих наслідків імплементації розробленого комплексу ініціатив, спрямованих на забезпечення фінансової стабільності, розвиток інноваційних технологій, безготівкової економіки, а також підвищення рівня цифрової та фінансової обізнаності населення. Втім, потребують структуризації етапи розвитку фінтех-сектору з врахуванням чинної нормативно-правової бази в цьому

сегменті з метою заповнення нормотворчих прогалин задля забезпечення кваліфікуючого впливу інноваційних фінансових технологій у структурних змінах економічного середовища в Україні.

Аналіз останніх публікацій по проблемі

Дослідження публікацій з тематики фінтеху дозволило зробити висновки про плюралізм наукових думок з приводу змісту та ролі інноваційних фінансових технологій у трансформаціях економічної системи в умовах цифровізації та викликів турбулентності.

Уточнення економічної сутності фінтеху з позиції екосистемного підходу знайшло своє відображення в роботах [2-5], де визначено функціонування широкого спектру учасників у цифровому фінансовому середовищі з метою задоволення потреб клієнтів у інноваційних фінансових послугах та продуктах. Одним з розглянутих форматів підтримки та тестування інновацій на фінтех ринку є функціонування регуляторних платформ "Sandbox", найкращі приклади зі світової практики яких було розкрито у публікаціях [6-8].

Ключові теоретичні характеристики розвитку фінансових технологій було систематизовано в роботі [9], яка визначає специфіку трансформації фінтеху разом із еволюцією цифрових інновацій. З метою вивчення існуючих підходів до структуризації етапів розвитку світового ринку фінтеху, було проаналізовано наукові статті [10-12], що дозволило виокремити різницю в існуючих наукових поглядах щодо історичних періодів його становлення.

Основні тенденції розвитку фінансових технологій в Україні представлено в роботах [13-16], які створили передумови для з'ясування специфіки змін ринку фінансових послуг під впливом імплементації цифрових інновацій у процеси фінансового сектору. Особливості трансформації світового ринку фінансових послуг під впливом тренду діджиталізації узагальнено в роботах [17, 18], що формує підґрунтя для оцінки перспективних можливостей адаптації інноваційних фінансових технологій у відповідності до українських реалій. В свою чергу, світовий досвід балансування переваг та ризиків інтеграції новацій у фінансові послуги та сервіси розкрито у публікації [19]. Взаємозв'язок між рівнем діджиталізації фінансового сектору та ESG-ризиками, який розкрито у статті [20], дозволив сформулювати передумови для уточнення європейського курсу розвитку українського фінтех-сегменту.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Незважаючи на ґрунтовне висвітлення окремих теоретичних та практичних аспектів проблематики фінтеху у роботах вітчизняних та іноземних авторів, у науковій літературі відсутня єдина концептуальна модель розвитку фінтеху в Україні на основі застосування системно-історичного підходу для уточнення етапів його становлення з метою виокремлення його специфічних характеристик та властивостей, які було набуто в процесі інтеграції інноваційних технологій. Існуючі підходи не враховують особливості розвитку нормативно-правової бази та здебільшого надають опис етапів з огляду на послідовність імплементації інноваційних цифрових технологій у практику надання фінансових послуг.

Потребує подальшого наукового обґрунтування проблематика функціонування регуляторних платформ ("sandbox"), результатом ефективного функціонування якої очікувано має бути удосконалення конкурентного середовища, збільшення обсягів фінансування фінтех-компаній, підвищення їхньої життєздатності та зростання кількості зареєстрованих патентів.

Водночас необхідним є подальше удосконалення комплексу заходів з розширення сфери регтеху як одного з напрямків розвитку фінтеху, який дозволяє якісно трансформувати фінансовий сектор за критерієм дотримання стандартів резильєнтності до ризиків та виконання бенчмарків у площині регуляторного середовища.

Формулювання цілей дослідження (постановка завдання)

Метою статті є уточнення теоретичних засад розвитку фінтех-інновацій, яка передбачає вирішення наступних завдань: уточнення теоретичних засад розвитку фінтех-інновацій; систематизації ключових етапів розвитку фінтеху в світі та Україні; окреслення перспектив подальшої інтеграції інновацій у фінансовому секторі; пропозиція низки практичних рекомендацій щодо вдосконалення регуляторної політики у сегменті фінтеху.

Матеріали та методи

Методи наукового абстрагування та узагальнення буде використано при формуванні теоретичних концептуальних засад дослідження, що буде передбачати розгляд й обґрунтування категорійно-понятійного апарату фінтеху.

Системно-історичний підхід буде використано для уточнення етапів розвитку фінтеху в Україні на базі вивчення низки нормативно-правових документів, які було імplementовано на законодавчому рівні задля забезпечення реалізації затверджених тенденцій глобалізації та діджиталізації фінансового сектору України. Системний аналіз нормативно-правових актів створить підґрунтя для уточнення можливих перспектив розвитку ринку фінансових технологій, зважаючи на чинну діючу законодавчу базу у фінансовому секторі. Глобалізаційний вектор становлення українського фінансового ринку здебільшого визначає державну політику щодо адаптації найкращих регулятивних світових практик у середовище функціонування оферентів фінансових послуг. Поєднання системно-історичного та системно-комунікаційного підходів дозволить конкретизувати перелік ключових світових інституцій, які задають

загальний перелік принципів реформування фінансового сектору на засадах використання інноваційних фінансових технологій.

Застосування методу порівняльного аналізу виступає логічним продовженням системно-комунікаційного підходу на базі співставлення міжнародного досвіду інтеграції інноваційних технологій у сегмент фінтеху та цифровізації фінансового сектору з актуальними українськими реаліями. Вивчення наукових праць міжнародних експертів та фахівців з питань інноваційного оновлення фінансового сектору, дозволить виявити найкращі кейси успішного впровадження інновацій у середовище фінтеху в умовах турбулентності та невизначеності економічного середовища.

Графічний метод виступає доповненням до розглянутих методичних підходів, що надає інструменти наочної демонстрації актуального стану впровадження фінансових технологій в Україні та курсу їх розвитку у найближчій перспективі.

Запропонована методологія наукового дослідження дозволить сформулювати комплексну та всебічну оцінку розвитку фінтех-інновацій у фінансовому просторі України, висвітлити першочергові виклики та недоліки, що створить передумови для розробки дієвих стратегій цілісної імплементації FinTech у післявоєнну економіку з метою максимізації позитивного економічного ефекту як на мікро-, так і макрорівні фінансової системи. Наукові висновки визначатимуть базис для ефективної цифрової трансформації фінансового сектору, розширення інвестиційно-ресурсного потенціалу впровадження інновацій оферентами фінансових послуг та підвищення рівня фінансової інклюзії громадян України.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування

Розвиток фінтеху докорінно змінює архітектуру процесів в середині фінансового сектору, забезпечуючи діджиталізацію фінансових операцій та послуг на основі інтеграції інноваційних цифрових технологій у діяльність посередників та оферентів фінансового ринку у межах застосування автоматизованих алгоритмів, програмного інструментарію, онлайн-платформ. Виникнення фінтеху асоціюють з розвитком інтернет-технологій на початку 90-х років XX століття, які виступили каталізатором змін у фінансовому середовищі та появи інтернет-банкінгу, що надалі дало поштовх для виникнення мобільних платежів та краудфандингових платформ у 2000-х роках [9].

Як в українській економічній системі, так і у світовому вимірі, фінтех є новітньою категорією, яка попри плюралізм наукових підходів, потребує уточнення економічного змісту в контексті ролі та значення для повоєнного економічного відновлення в Україні. Проводячи аналіз поняття «фінтех», доцільно уточнити категорійно-понятійний апарат дослідження, який буде ключовим для визначення місця цифрових фінансових технологій у структурних змінах економічного середовища в Україні. На наш погляд, серед кваліфікуючих категорій, які визначають траєкторію розвитку фінтеху у фінансовій системі, можна виокремити:

- фінансову інклюзію у взаємозв'язку із рівнем фінансової грамотності споживачів фінансових послуг;
- цифрові інноваційні технології, які є драйвером діджиталізації фінансового сектору;
- готовність фінансових установ до інноваційної трансформації процесів як на рівні організації процесів бек-офісу, так і надання фінансових послуг.

Комбінація визначених елементів створює підґрунтя для інноваційної трансформації ринку фінансових послуг на засадах інтеграції фінтеху у широке коло процесів та операцій суб'єктів фінтех-екосистеми.

Багатоаспектність категорії "FinTech" зумовила існування принципово різних концепцій до уточнення її сутності в публікаціях іноземних та вітчизняних авторів, що дозволяє виокремити декілька ключових напрямків. У науковій літературі фінтех розглядається через призму екосистемного підходу, інноваційної цифрової технології, самостійного сектору економіки або нової технологічної індустрії, драйверу цифрових змін бізнес-моделей суб'єктів фінансової галузі (Табл. 1).

Низка авторів [11, 15] розглядає фінтех як інноваційні технології, що імplementовані у діяльність оферентів фінансових послуг. На наш погляд, подана дефініція звужує економічний зміст та роль фінтеху у економічній системі в контексті актуального тренду розширення його кваліфікуючого впливу за межі фінансового сектору. Даний підхід висвітлено в роботі [10], який наголошує на трансформації підходів до управління фінансовими активами, а також на зміні парадигми пануючих бізнес-моделей внаслідок розвитку фінансових технологій.

З наукового погляду [5], фінтех є комплексним явищем на перетині інноваційних цифрових технологій з корпоративними фінансами, програмним забезпеченням та інструментами, які характеризуються гнучкістю, швидкістю й доступністю. Наведене визначення акцентує увагу на багатовимірності цього явища, підкреслюючи ключові особливості фінтеху в епоху цифровізації фінансових послуг та зростаючої частки клієнтів, що обслуговуються у дистанційному форматі.

Серед науковців поширеною є думка, що фінтех доцільно виокремлювати як самостійний сектор економічної системи [12-14], який функціонує на перетині ринку фінансових послуг і технологічної галузі. Так, схожої концепції дотримується автор [9], уточнюючи місце фінтеху в межах взаємодії фінансів, управління технологіями та управління інноваціями.

Екосистемний підхід до категорії фінтеху було виокремлено у публікаціях [2, 3], які підкреслюють прояв синергетичного ефекту від взаємодії широкого кола учасників, серед яких фінтех-стартапи,

інфраструктурні учасники ринку, держава та регулюючі органи сектору, фінтех-компанії, оференти фінансових послуг, професійні об'єднання учасників фінтех-ринку та інші стейкхолдери сектору.

Таблиця 1. Теоретичні підходи до визначення економічної сутності категорії «фінтех»

Науковий підхід	Визначення категорії
Hinson R., Lensink R., Mueller A. (2019)	Фінтех поєднує передові технології з корпоративними фінансами, програмним забезпеченням та інструментами, які характеризуються гнучкістю, швидкістю й доступністю.
Abdellaoui F. (2025)	Фінансові технології можуть бути визначені як сфера перетину трьох основних напрямів: фінанси, управління технологіями та управління інноваціями.
Тесля С.М., Забара Ю.В. (2024)	Фінансові технології – це сегмент, який динамічно розвивається на перетині секторів фінансових послуг і технологій, в якому технологічні стартапи та нові учасники ринку застосовують інноваційні підходи до продуктів і послуг, які традиційно надаються сектором фінансових послуг.
Мулик Т.О., Олійник О.О. (2021)	Фінтех – це технології, які використовуються фінансовими службами, щоб допомогти компаніям керувати фінансовими активами за допомогою спеціального програмного забезпечення, включно з новими програмами, застосунками та бізнес-моделями.
Мельник Л.Ю. (2024)	Фінтех – це термін, що вказує на використання сучасних технологій для автоматизації і покращення фінансових послуг й операцій.
Ставерська Т.О., Лисак Г.Г., Приходько В.О. (2023)	Фінтех є складною екосистемою, яка фактично охоплює всіх учасників фінансового сектору.
Кужелєв М.О., Нечипоренко А.В. (2026)	Фінтех розглядається не лише як сукупність технологій та інновацій, а як вже самостійний сектор економіки, що формує свій власний ринок, продуктові стратегії та поведінкові моделі споживачів таких фінансових послуг.
Рижикова Н.І., Остапенко Р.М., Горох О.В., Коваленко В.С. (2025)	Фінтех являє собою сучасний підхід до інтеграції інноваційних технологій і фінансових послуг, що змінює традиційний спосіб здійснення фінансових операцій за допомогою програмного забезпечення, алгоритмів і цифрових платформ.
Смагло О. В. (2024)	Фінтех – це нова технологічна індустрія економіки, надбудова над фінансовою системою, яка спрощує її.
Asemanjerdi S.A., Khosraviniya M., Madraza P., Moradi Z., Martín-Cervantes P.A. (2026)	Фінтех – це фундаментальна рушійна сила цифрової трансформації у фінансовій галузі.

Джерело: складено автором за матеріалами [2, 5, 9-15, 17]

Водночас у всіх наукових підходах наголошено на інноваційно-технологічному характері категорії, яка розвивається синхронно із удосконаленням цифровізації процесів надання послуг. Саме фінансовий сектор сьогодні виступає флагманом імплементації цифрових інновацій серед різних галузей економічної системи. Отже, справедливим є судження авторів [17] про фінтех як фундаментальну рушійну силу та драйвер цифровізації фінансової галузі.

Спираючись на проведений аналіз, визначимо категорію «фінтех» через призму її комплексного характеру, який було сформовано як підсумок взаємодії економічних, соціальних та технологічних структурних складових для забезпечення автоматизації фінансових операцій та гнучкості і адаптивності фінансових послуг в умовах динамічного розвитку інноваційних цифрових технологій та зростання очікувань споживачів щодо зручності та доступності сервісів. Втім, уточнення економічної сутності фінтеху потребує й застосування системно-історичного підходу для уточнення етапів розвитку фінтеху з метою виокремлення його специфічних характеристик та властивостей, які було набуто в процесі становлення.

Фінтех, як економічне явище, не є новітнім феноменом світової фінансової системи, оскільки деякі науковці [19] пов'язують його виникнення з періодом 1866-1967 рр. (FinTech 1.0), визначними подіями якого є виникнення телеграфу для забезпечення оперативної фінансово-економічної взаємодії суб'єктів, а також розповсюдження кредитних карток як інструментарію споживчого кредитування та розширення доступності фінансових послуг банківської системи.

Розвиток фінтеху є наслідком трансформації архітектури банківської діяльності на засадах цифрових інновацій. Саме інтернет-банкінг виступив кваліфікуючим фактором змін у підвищенні ефективності та прозорості операцій у фінансовому секторі, що призвело до виокремлення етапу FinTech 2.0 (1967-2008 рр.), серед новацій якого можна також виділити появу банкомату, онлайн-торговельних платформ, платіжних цифрових сервісів.

У процесі становлення економіки, побудованої на безготівкових розрахунках, виникали інноваційні цифрові рішення, які дозволяли переосмислити підходи до підвищення якості клієнтського досвіду щодо прийняття рішень у сфері особистих фінансів.

Виокремлення FinTech 3.0 (2008-2018 рр.) у окремий блок обумовлено головним чином трансформацією економічного середовища під впливом світової фінансової кризи у 2008 р., що визначала

необхідність пошуку напрямків оптимізації витрат фінансовими установами та імплементації бізнес-моделей, орієнтованих на забезпечення потреб споживачів у більш якісних та доступних фінансових послугах [10].

Світова економічна думка вказує на актуальний перехід від етапу FinTech 3.0 до FinTech 4.0 (з 2018 р. дотепер), який характеризує більш широке використання різноманітних цифрових технологій з обробки даних, а саме систем штучного інтелекту, машинного навчання та Big Data, в той час як FinTech 3.0 було побудовано на основі широкого використання мобільних платежів та цифрових гаманців [9, 19].

У відповідності зі звітом J.P.Morgan [21], штучний інтелект визначає нові вектори розвитку фінансових технологій, що кількісно можна оцінити за даними угод стартап-компаній, які сфокусовані на AI-системах: питома вага AI-орієнтованих фінтех-стартапів у загальній структурі становить 48% у другому півріччі 2025 р. порівняно з 26% у другому півріччі 2023 р. Найкращі світові практики, зокрема тенденції на фінтех-ринку США, демонструють, що платформи із штучним інтелектом формують нову модель споживчої поведінки у вигляді автономного здійснення покупок від імені клієнта, яка наразі зустрічається з ризиками ймовірності повернення платежів та надмірних витрат внаслідок рішень технологій AI через технологічну недосконалість підходів та потребу у подальшому розвитку машинного навчання.

Український ринок фінтеху пройшов у своєму розвитку декілька стадій розвитку, виокремлення яких можна пов'язати як із розвитком належної цифрової інфраструктури, так і впровадженням низки нормативно-правових документів, які було зорієнтовано на розбудову сектору.

Розглядаючи інфраструктурні передумови розвитку фінтеху в Україні, доцільно звернути увагу на поширення мережі Інтернет та якість покриття мобільного зв'язку, що визначає рівень цифровізації ринкового середовища. Рівень охоплення населення інтернет-мережею зростає поступово з 24% у 2008 р. до 63% у 2019 %, та сягнув значення 89,6% у 2025 р., попри умови воєнного стану суттєво збільшившись на 17,8 в.п. у порівнянні з початком 2022 р. [22].

Для уточнення етапів розвитку фінтеху в Україні, проведемо дослідження та систематизацію низки нормативно-правових документів, які було імplementовано на законодавчому рівні задля забезпечення реалізації затверджених векторів глобалізації та діджиталізації фінансового сектору України.

Перший етап розвитку ринку фінтеху охоплює період до 2014 р., який пов'язано із поширенням перших онлайн-платіжних технологій та цифрових каналів банківського обслуговування [16]. Ключові нормативно-правові документи початкового етапу становлення фінтех-ринку були пов'язані з врегулюванням специфіки функціонування платіжних систем і систем розрахунків, порядку проведення переказу коштів, роботи операторів послуг платіжної інфраструктури та особливостей випуску і моніторингу за електронними грошима. Визначений комплекс законодавчих актів втратив чинність у сучасному форматі, що потребує актуалізації чинної нормативно-правової бази в рамках поточного етапу розвитку.

Другим етапом розвитку фінтеху в Україні можна вважати період 2014-2021 рр., основними рисами якого є:

- зростання темпів реалізації smart-пристроїв та масштабів використання Інтернету, що забезпечило підвищення доступності фінансових сервісів та споживання дистанційного банківського обслуговування;
- фінансування інноваційних проєктів та технологічних стартапів у сфері фінтеху Українським фондом стартапів, починаючи з 2018 р. у форматі грантової підтримки. Станом на 2026 р. було профінансовано більше 380 проєктів на етапі "early stage" на загальну суму в 8,7 млн.дол. [23]. Формат підтримки УФС передбачав формат взаємодії у вигляді грантових програм, акселераційних програм, інноваційних ваучерів, кластеру;
- удосконалення мобільного банкінгу, виникнення необанків та фінтех-компаній у сегменті платіжних послуг, що дозволило якісно оновити підходи до швидкого та безперервного доступу до платіжних фінансових сервісів, у т.ч. забезпечуючи розвиток систем мобільних платежів і безконтактних розрахунків;
- прийняття Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» № 2155-VIII від 05.10.2017 р., який регламентує нормативно-правову основу та організаційне підґрунтя функціонування механізму електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг [24];
- набуття чинності Закону України «Про валюту і валютні операції» № 2473-VIII у лютому 2019 р. [25], який дозволив розширити інвестиційні можливості для суб'єктів сектору, відкрив нові вектори для розробки та пропозиції інноваційних фінансових послуг учасникам фінтех-ринку, а також спростив реалізацію послуг широкому колу споживачів;
- впровадження Положення про Систему BankID постановою Правління НБУ від 17.03.2020 № 32 [26], що сприяло удосконаленню процесу віддаленої ідентифікації користувача послуг шляхом передачі його персональних даних відповідним комерційним банком, де відкрито рахунок клієнта, а також забезпечило розширення доступності дистанційних фінансових послуг та сервісів;
- прийняття Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року у липні 2020 р., яка втратила чинність у зв'язку з прийняттям Стратегії розвитку фінансового сектору України у 2023 році у новому форматі, що передбачала комплекс ініціатив з розвитку фінтеху. Оновлена версія Стратегія у серпні 2025 р. [1]

охоплює комплекс короткострокових заходів, які сфокусовано як на забезпеченні актуальної резильєнтності фінансового сектору, так і передбачає низку середньострокових завдань, які знаходяться в площині повоєнного відновлення економічної системи.

Третій етап розвитку фінтех-ринку було започатковано у 2021 р. з прийняттям Закону України «Про платіжні послуги» № 1591-IX від 30.06.2021 р. [27], який сфокусовано на регулюванні розвитку інноваційних платіжних інструментів, цифрових сервісів та підтримці розвитку фінтех-компаній. Однією з ключових новацій нормативно-правового документу є уточнення економічного змісту «Е-гривні» або цифрових грошей НБУ, питання імплементації яких у платіжну систему є об'єктом уваги регулятора в контексті удосконалення національної платіжної інфраструктури у відповідності до найкращих світових практик та сприяння розбудови цифрового середовища в Україні на засадах фінансової інклюзії.

За даними звіту Central Bank Digital Currency Tracker [28], станом на травень 2026 р. у 146 країнах світу досліджується питання впровадження цифрових валют центрального банку на різних стадіях виконання: від етапу досліджень, розвитку, пілотної стадії реалізації до повної інтеграції у платіжну систему.

У 2022 р. Національним Банком України було представлено Проєкт концепції впровадження «Е-гривня» [29], який ґрунтується на результатах опитування професійної спільноти щодо перспективних сфер використання, особливостей обігу та процесів моніторингу за цифровими грошима. В рамках актуального етапу розвитку цифрових грошей в Україні, регулятор здійснює вибір відповідального виконавця для підтримки технологічної сторони реалізації проєкту.

Брак фінансових ресурсів можна вважати головною перепорою щодо підтримки реалізації пілотного проєкту із впровадження цифрових грошей НБУ, що зумовлює перенесення термінів інтеграції у платіжну інфраструктуру на невизначений строк у зв'язку з умовами воєнного стану в Україні та наявністю інших пріоритетних завдань.

Серед потенційних переваг використання «Е-гривні» можна виокремити зростання ступеня прозорості фінансових операцій, забезпечення цільового призначення коштів у межах державних закупівель та соціальних програм, зниження рівня тінізації економічної системи України, розвиток цифрової інклюзії, розширення можливостей для масштабування електронної комерції. Поміж актуальних питань інтеграції «Е-гривні» слід зазначити потребу удосконалення українського законодавства у відповідності з європейськими принципами регулювання, які викладено у Регламенті про ринки криптоактивів (MiCA або MiCAR).

Результати експертного аналізу, реалізованого НБУ в контексті перспективних сфер використання «Е-гривні» в Україні, систематизовано на рис. 1.

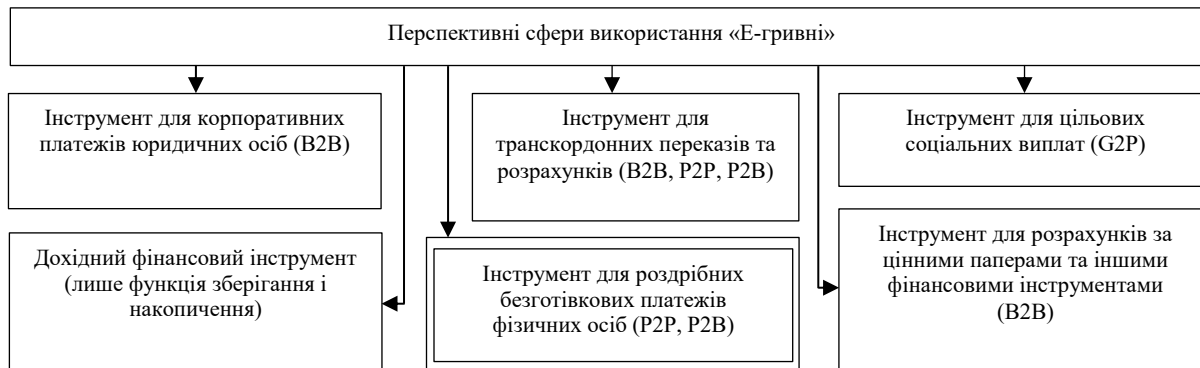

Рисунок 1. Перспективні сфери використання «Е-гривні»

Джерело: складено автором за матеріалами [30]

За думкою експертів [30], найбільший потенціал для розвитку має напрямок роздрібних безготівкових платежів фізичних осіб, результатом імплементації якого буде підвищення рівня фінансової інклюзії населення.

Серед ключових нормативно-правових документів третього етапу, які обумовлюють розвиток фінтех-ринку, також можна виділити:

- Прийняття Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», мета якого полягає у створенні механізмів підтримки інноваційного підприємництва, забезпеченні гарантій захисту інвестицій [31]. Створення сприятливих умов розвитку для ІТ-компаній в рамках Дія City створює підґрунтя для розбудови фінтех-екосистеми за рахунок фіскальних важелів та іноземного інвестування.
- Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України» № 447/2021 від 26.08.2021 р. [32]. Прийняття комплексного плану дій є безперечно актуальним завданням для української фінансової системи у зв'язку постійною трансформацією кіберризиків в умовах зростання обсягів онлайн-транзакцій та дистанційних платежів українцями внаслідок вимушеної еміграції. Прецеденти з кібершпиунства та кібертероризма несуть значну небезпеку для економічної системи країни, оскільки вони націлені на

порушення ефективності роботи фінансової екосистеми та економічної взаємодії між її учасниками, а також впливають на загострення рівня соціальної напруги у суспільстві.

В свою чергу, умови воєнного стану диктують потребу забезпечення високого рівня кіберзахисту від зовнішніх загроз, оскільки інформаційні атаки країни-агресора мають на меті порушення процесу надання послуг оферентами разом із втратою конфіденційних даних. Отже, розширення сфери діяльності українських фінтех-компаній у напрямі розроблення та впровадження рішень із кібербезпеки відповідає сучасним потребам розвитку фінансового сектору та підвищення рівня його цифрової стійкості. За даними каталогу фінтех-компаній України за 2025 рік [33], складеного Українською асоціацією фінтех та інноваційних компаній, лише 2% від загальної кількості учасників українського фінтех-ринку працюють у сфері кібербезпеки та боротьби з шахрайством. Втім, виклики економічного середовища в умовах турбулентності демонструють, що розвиток кібербезпекової культури є необхідною передумовою забезпечення резильєнтності фінансових установ до сучасних цифрових загроз, що поступово підвищує попит на послуги фінтех-компаній у цій сфері.

- Імплементовано міжнародний стандарт обміну повідомленнями ISO 20022 в Україні, що удосконалює платіжну інфраструктуру у відповідності до загальноприйнятої практики обслуговування платежів у ЄС. У 2023 р. відбулась трансформація Системи електронних платежів НБУ для забезпечення їх доступності в режимі 24/7/365, що визначено потребою модернізації українського законодавства в рамках євроінтеграційного процесу.
- Прийнято Постанову Національного Банку України «Про затвердження Положення про регуляторну платформу для тестування послуг, технологій та інструментів на ринках фінансових послуг, платіжному ринку, заснованих на інноваційних технологіях» №39 від 30 березня 2023 р. [34], яка дозволила ініціювати діалог між стейкхолдерами фінтех-сектору щодо обговорення та тестування інноваційних фінансових технологій, що сприяють діджиталізації фінансового сектору та удосконаленню якісних характеристик фінансових послуг, підтримці високого рівня конкуренції на ринку фінансових послуг. Україна знаходиться лише на шляху масштабування практики використання регуляторної пісочниці для тестування інноваційних фінансових рішень і технологій, що потребує удосконалення ширшого бачення завдань платформи з метою формування сприятливого середовища для інновацій та одночасного забезпечення належного регуляторного нагляду за новачками у сегменті фінтеху. Запропоновано уточнений комплекс завдань регуляторної платформи Національного Банку України на рис. 2, що доповнює цілі, викладені у Постанові [34].

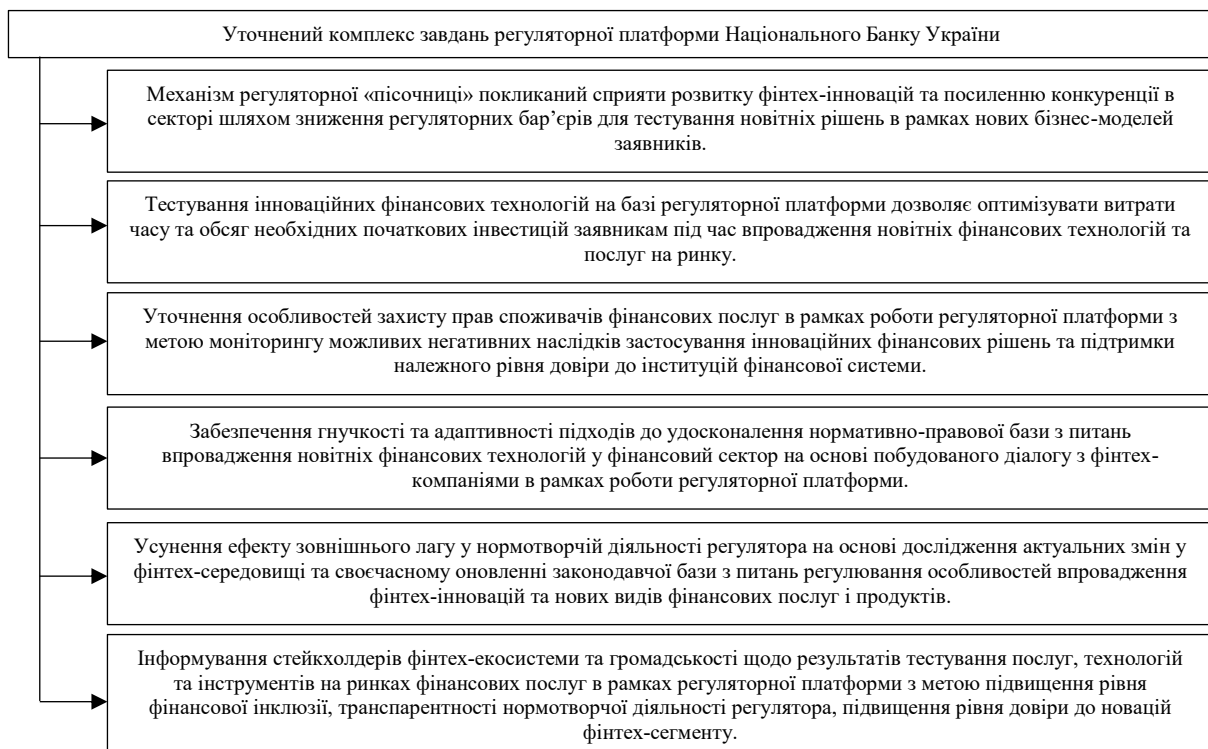

Рисунок 2. Уточнений комплекс завдань регуляторної платформи Національного банку України

Джерело: власна розробка автора

Запропонований комплекс завдань на рис. 2 ілюструє гнучкий підхід до регулювання фінтех-сектору, заснований на принципах відкритості та транспарентності регуляторної діяльності, мінімізації ризиків учасників регуляторної платформи і витрат всіх стейкхолдерів фінтех-екосистеми. Адже, як засвідчують емпіричні дослідження, регуляторні «пісочниці» позитивно впливають на конкурентне середовище,

сприяючи збільшенню обсягів фінансування фінтех-компаній, підвищенню їхньої життєздатності та зростанню кількості зареєстрованих патентів, що має позитивний вплив на структурні інноваційні зрушення в цілому в рамках фінансової системи.

Так, за даними аналітики Світового Банку [35], кейси функціонування регуляторних пісочниць в Литві та Єгипті продемонстрували зростання кількості фінтех-компаній та обсягів реєстрації патентів, підвищення рівня фінансової інклюзії як результат регуляторної, менторської та консультативної підтримки, а також спрощення ліцензійних процедур для фінтех-стартапів. Досвід роботи регуляторної пісочниці в Великобританії (The FCA's regulatory sandbox) вказав на широкий спектр переваг тестування інноваційних фінансових продуктів на базі "sandbox": учасники отримували зовнішні інвестиції частіше, ніж компанії поза межами тестування; характеризувалися вищою стійкістю до ринкових викликів та демонстрували швидші темпи розвитку продуктів [8]. В свою чергу регуляторна пісочниця Угорщини заснована на засадах безперервного отримання заявок та індивідуального підходу до вивчення кожної, що дозволяє враховувати особливості функціонування окремого заявника.

— Оприлюднення Зеленої книги з розвитку регтеху Національним банком України у березні 2025 р. [36], у якій висвітлено сучасний стан цього сегмента, ключові виклики та ризики його розвитку в Україні та світі, а також визначено місце регулятора та його візію щодо подальшого становлення ринку. Потреба у послугах регтеху є необхідністю для суб'єктів як фінансового, так і нефінансового секторів економіки, що обумовлена складнощами трансформації регуляторних вимог у чіткі та зрозумілі процедури для всіх функціональних підрозділів. Доречно наголосити на недостатньому рівні фінансової обізнаності потенційних споживачів регтех-сегменту як в Україні, так і закордоном, про суттєві переваги його використання, серед яких можна виокремити: покращення ризик-менеджменту, вдосконалення клієнтського сервісу, підвищення операційної ефективності процесів, запобігання та протидія шахрайству, структурований підхід до розкриття звітності перед регуляторними органами та виконання нормативних бенчмарків тощо.

Серед актуальних перепон розвитку регтеху в Україні можна зазначити: фрагментарність стандартів та відсутність єдиних процедур до провадження регтеху між різними економічними системами, відсутність належної підтримки інноваційних ініціатив в середині організацій щодо впровадження процедур регтеху, високу вартість імплементації інновацій, ризики витоку інформації та несанкціонованого доступу до даних внаслідок кіберзагроз, технологічні аспекти сумісності з наявною технічною базою, ризики аутсорсингу та технологічних збоїв в роботі регтех-провайдера.

Отже, пріоритетним запитанням для українського регтех-сегменту є впровадження Білої книги з регулювання регтеху, що є фактором змінення фінансової стійкості економічної системи в цілому на основі чіткого визначення регуляторних очікувань та стратегії розвитку регтех-рішень не лише для учасників фінансового сектору, але й для суб'єктів в інших сферах діяльності. Комплекс рекомендацій з подальшого розвитку регтех-сфери наведено на рис. 3.

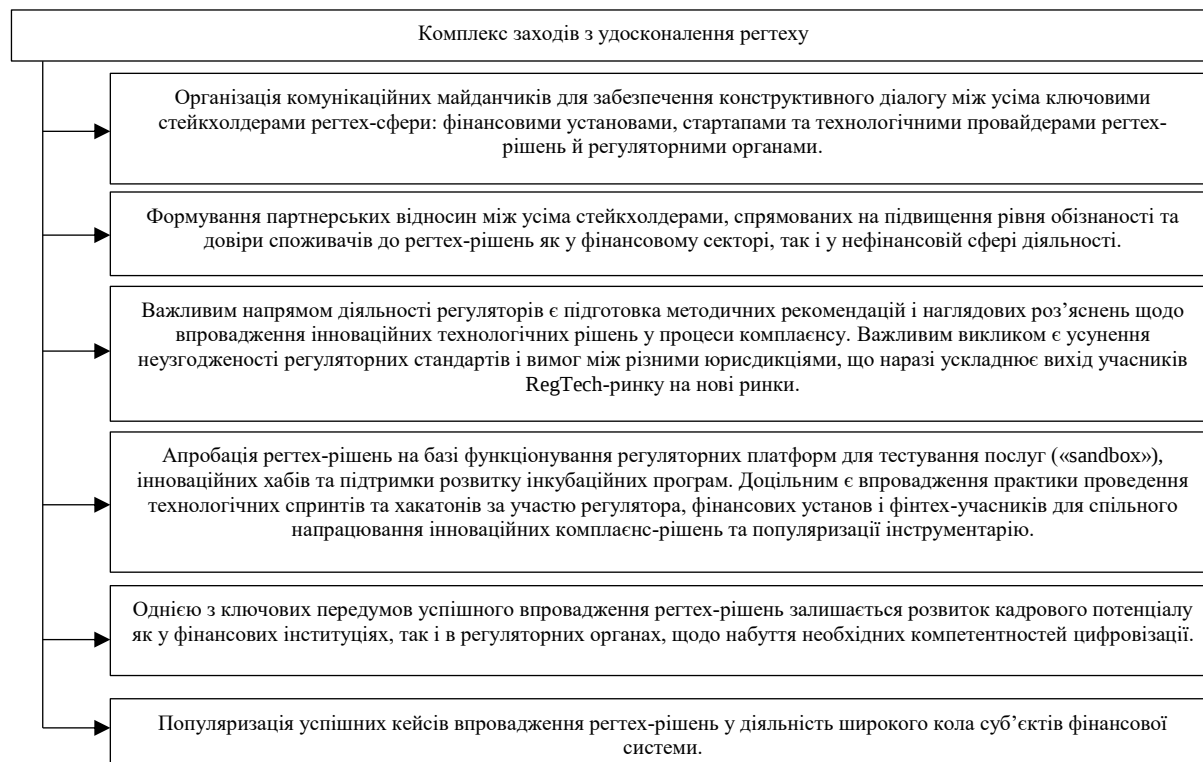

Рисунок 3. Комплекс заходів з удосконалення регтеху

Джерело: власна розробка автора

Важливого значення для розвитку регтех-сегменту набуває формування спільного бачення стратегічних напрямів його розвитку між усіма зацікавленими сторонами.

Одним з прикладів взаємодії регулятора та учасників сектору є опитування для постачальників ІТ-рішень щодо оцінювання актуального стану та перспектив розвитку регтех-сегменту [37]. Проте, на нашу думку, потребує розширення коло учасників дискусії із залученням потенційних споживачів регтех-рішень, зокрема, посередників фінансового сектору.

Змістовним завданням, також, є забезпечення синергії між розвитком RegTech та реалізацією стратегічних ініціатив у сферах захисту від кіберризиків та діджиталізації фінансового сектору.

— Прийняття Національної стратегії розвитку фінансової грамотності до 2030 року [38] у 2025 р., яка охоплює широкий спектр ініціатив з підвищення рівня фінансової обізнаності та фінансової інклюзії в українському суспільстві, що є необхідною передумовою для розвитку фінтех-сектору на основі набуття необхідних цифрових компетенцій та фінансових знань споживачами фінансових послуг. Разом з цим, регулятор провів запуск та наповнення матеріалами освітньої онлайн-платформи «Гаразд» [39] для підвищення рівня фінансової грамотності та фінансової інклюзії в процесі користування фінансовими послугами українцями, що дозволяє як надати відповіді на найпоширеніші запитання з прав та обов'язків в процесі використання фінансових продуктів, так і проводити щорічний моніторинг рівня фінансової обізнаності громадян. У 2026 р. платформа була удосконалена в частині надання спеціалізованих матеріалів, які присвячено специфіці управління особистими та сімейними фінансами, формування заощаджень захисниками та їх родинами, що демонструє важливу соціально-просвітницьку функцію даного ресурсу [39]. Представлена ініціатива сприятиме прискоренню поширення інтеграції цифрових фінансових сервісів у повсякденне життя громадян, підвищуючи таким чином їх фінансову обізнаність в даних запитаннях.

— Публікація Білої Книги з управління екологічними, соціальними та управлінськими (ESG) ризиками у фінансовому секторі [40] у 2025 р., яка є кроком на шляху розробки та імплементації нормативно-правової бази з регулювання особливостей сталого розвитку на українському ринку та поглиблення взаємодії з міжнародними партнерами, які визначають важливість дотримання екологічних та соціальних стандартів у діяльності. Плани з розвитку нормативно-правової бази у сфері ESG є необхідним елементом забезпечення європейського курсу розвитку українського фінансового сектору.

В рамках законодавства ЄС була прийнята низка документів, які регламентують вимоги до продуктів, процедур розкриття даних, а також, особливостей організації корпоративного управління та моніторингу ризиків: Таксономія ЄС, Настанови з кліматичних ризиків ЄЦБ, Настанови з ESG-ризиків ЕБА, CRR III & CRD VI, CSDDD, CSRD, ESRS, SFDR, CRR III [40].

НБУ у взаємодії з Національною комісією цінних паперів та фондового ринку планує інтегрувати стандарти управління ESG-ризиками серед учасників фінансового ринку для забезпечення виконання вимог удосконалення українського законодавства згідно з прийнятою європейською практикою спочатку на рівні банківських установ, а далі серед небанківських учасників ринку.

— Набрання чинності у 2025 р. переважної більшості нормативно-правових положень, які регулюють функціонування відкритого банкінгу в Україні, що є одним з важливих інструментів підвищення фінансової інклюзії населення завдяки забезпеченню доступу до широкого спектра фінансових послуг у межах єдиного цифрового фінансового середовища, що сприяє спрощенню механізму здійснення платіжних операцій, переказів коштів та менеджменту особистих фінансів. Серед міжнародних інституцій фінансового сектору слід виокремити діяльність IFC, яка активно взаємодіє із Національним банком України з приводу впровадження та адаптації найкращих світових практик у діяльність українського регулятора з метою ефективного впровадження відкритого банкінгу в рамках національної економічної системи.

Окрім зазначених нормативних та стратегічно орієнтованих документів третього етапу розвитку фінтеху в Україні, слід виокремити широкий спектр заходів, які було реалізовано НБУ у взаємодії з партнерськими міжнародними та українськими інституціями для розвитку інноваційних фінансових технологій, формування безбар'єрного та інклюзивного фінансового середовища надання фінансових послуг, трансформації законодавства із факторингових операцій та формування ринку класичного торгового факторингу, удосконалення процесів валютного нагляду та контролю за валютними операціями та ін.

При уточненні перспектив розвитку фінтех-сектору слід враховувати, що рушійною силою його трансформації будуть цифрові технології та інновації. У відповідності до прогнозу Світового Економічного Форуму на найближчі п'ять років [41], саме штучний інтелект, поміж інших новацій цифрових технологій, посідає провідне місце серед перспективних напрямів розвитку фінтех-сектору (74% експертів визначили AI як «найбільш релевантну» технологію).

Згідно зі спостереженнями представників українських фінтех-компаній, викладених у звіті 2025 р. Українською асоціацією фінтех та інноваційних компаній [33], штучний інтелект активно інтегрується у операційну діяльність – 43% учасників сектору повідомили про його застосування у звітному році у порівнянні з 29 % у звіті 2024 р.

Спектр бізнес-операцій, в які було впроваджено технологію AI для автоматизації процесів є доволі широким: починаючи з завдань бек-офісу банківських та небанківських фінансових установ, і завершуючи

управлінням ризиками та індивідуалізацією підходів до надання фінансових послуг та продуктів споживачам на основі вивчення їх вподобань. Отже, технологія штучного інтелекту виступить драйвером покращення цифрової інфраструктури та розробки фінансових рішень, адаптованих до індивідуальних запитів клієнтів.

Проведена систематизація ключових етапів розвитку фінтеху в Україні дозволяє окреслити перспективи подальшої інтеграції інновацій у фінансовому секторі (рис. 4).

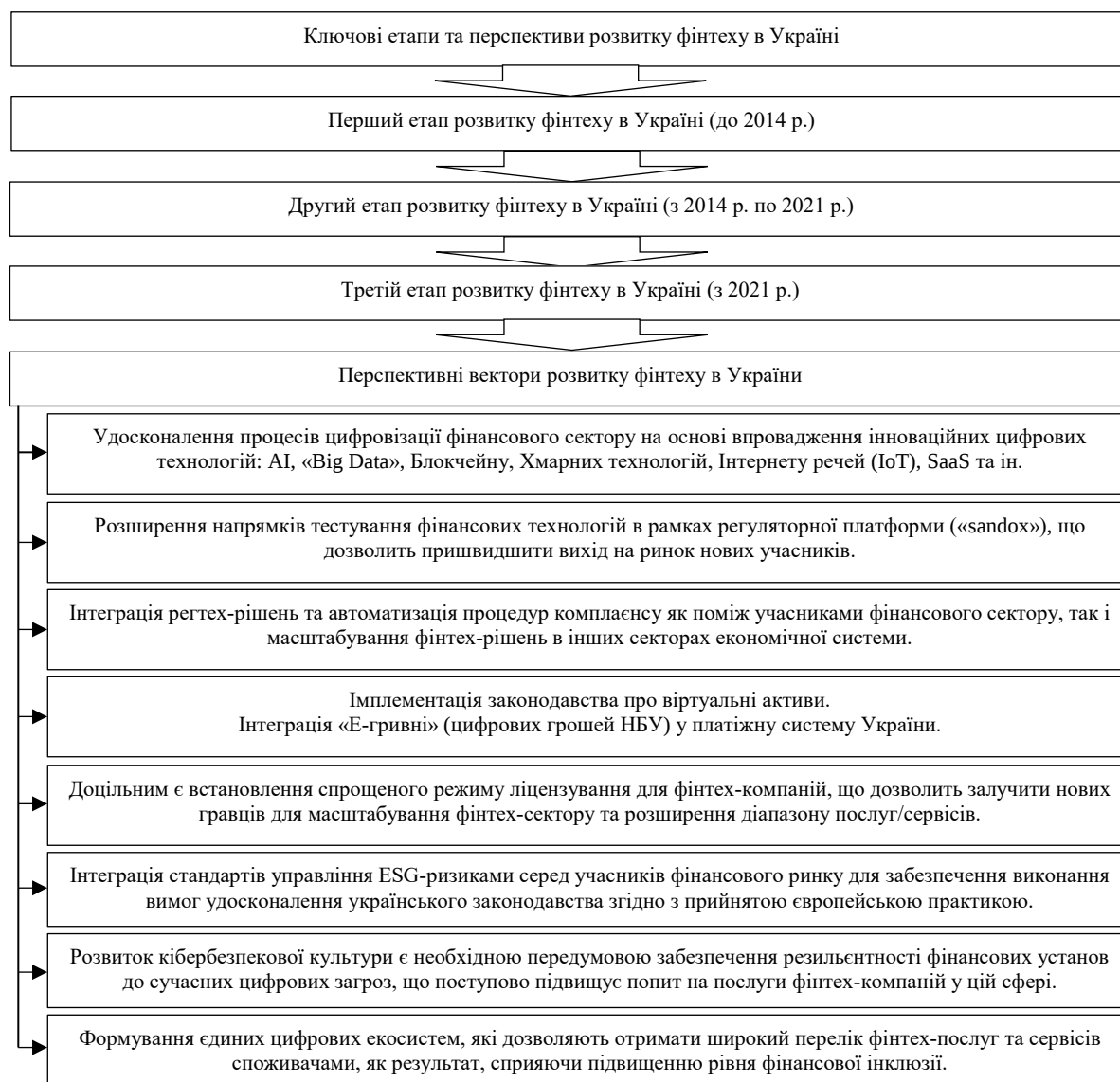

Рисунок 4. Систематизація ключових етапів розвитку фінтеху в Україні з метою окреслення перспектив подальшої інтеграції інновацій у фінансовому секторі

Джерело: власна розробка автора

Таким чином, удосконалення нормативно-правового середовища та використання наявних можливостей сприятимуть не лише відновленню українського фінтех-сектору, а й зміцненню його ролі як важливого інструменту цифрової трансформації та післявоєнного економічного розвитку в Україні.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Дослідження розвитку фінтех-інновацій для післявоєнного економічного розвитку в Україні є актуальною тематикою з огляду на динамічність впровадження інноваційних продуктів та інструментарію штучного інтелекту на ринку фінансових послуг. Наразі провідні світові тенденції діджиталізації фінансового сектору зумовлюють поступове оновлення підходів до надання фінансових послуг і в рамках українського ринку.

У відповідності з поставленими завданнями було отримано наступний комплекс результатів:

- У роботі було сформовано теоретичні концептуальні засади дослідження фінтеху як кваліфікуючого чиннику післявоєнного економічного розвитку в Україні, що охоплюють визначення структурних елементів категорійно-понятійного апарату, що створює підґрунтя для інноваційної трансформації ринку фінансових послуг на засадах інтеграції фінтеху у широке коло процесів та операцій суб'єктів фінтех-екосистеми.

- Аналіз наукових підходів до уточнення економічного змісту поняття «фінтех» дозволив визначити його через призму комплексного характеру, який було сформовано як підсумок взаємодії економічних, соціальних та технологічних структурних складових для забезпечення автоматизації фінансових операцій та гнучкості і адаптивності фінансових послуг в умовах динамічного розвитку інноваційних цифрових технологій та зростання очікувань споживачів щодо зручності та доступності сервісів;
- Було застосовано системно-історичний підхід для уточнення етапів розвитку фінтеху з метою виокремлення його специфічних характеристик та властивостей, які було набуто в процесі становлення. Наголошено на актуальному переході від етапу FinTech 3.0 до FinTech 4.0 (з 2018 р. дотепер), який характеризує більш широке використання різноманітних інноваційних цифрових технологій з обробки даних.
- Для уточнення етапів розвитку фінтеху в Україні було проведено аналіз і систематизацію низки нормативно-правових документів, імплементованих на законодавчому рівні з метою забезпечення реалізації визначених векторів цифровізації та глобалізації фінансового сектору України. Реалізовано дослідження регуляторних підходів та правового поля фінтеху, а також надана оцінки результативності їх впливу на масштабування учасників ринку та екосистеми в цілому;
- Окреслено перспективи подальшої інтеграції інновацій у фінансовому секторі в частині розширення застосування цифрових технологій, передумов впровадження цифрових грошей НБУ, створення механізмів підтримки інноваційного підприємництва і забезпечення гарантій захисту інвестицій та ін. Втім, доречно наголосити на необхідності адаптації успішних прикладів інноваційного оновлення фінансового сектору до української практики, яка стикається з рядом перепон, зокрема, соціально-політичного, економічного, регуляторного та технологічного характеру. Також, проводячи аналіз регуляторних та правових бар'єрів в українській фінансовій системі, доречно наголосити на необхідності удосконалення системи контролю та нагляду за розвитком фінансових технологій у відповідності до світових стандартів захисту інформації та боротьби із кіберризиками;
- Обґрунтовано та систематизовано низку практичних рекомендацій щодо вдосконалення регуляторної політики у сегменті фінтеху в частині удосконалення роботи «пісочниці» НБУ, комплексу заходів з масштабування сегменту регтеху, розвитку кібербезпекової культури як необхідної передумови забезпечення резильєнтності фінансових установ в умовах турбулентності економічного середовища. Напрямок подальших досліджень є уточнення особливостей інноваційних цифрових рішень у фінансовому секторі України в контексті регуляторних аспектів та стратегічних перспектив.

Abstract

Financial technologies have a significant impact on the transformation of the structure and content of the financial market due to the innovative potential of digital technologies, the dynamic development of which has been observed over recent years.

The purpose of the article is to refine the theoretical foundations of FinTech innovation development. To achieve this objective, the following tasks are addressed: refining the theoretical foundations of FinTech innovation development; systematizing the key stages of FinTech development globally and in Ukraine; outlining the prospects for the further integration of innovations into the financial sector; and proposing a set of practical recommendations for improving regulatory policy in the FinTech segment.

The study applies the methods of scientific abstraction and generalization, integrates systemic-historical and systemic-communication approaches, and utilizes comparative analysis and graphical methods. The proposed methodological framework facilitates a comprehensive evaluation of FinTech innovation development within Ukraine's financial sector, highlights the principal challenges and constraints, and provides a foundation for designing effective strategies for the comprehensive integration of FinTech into the post-war economy. Such an approach is expected to maximize the positive economic effects of FinTech adoption at both the microeconomic and macroeconomic levels of the financial system.

The concept of FinTech is defined through the prism of its multifaceted nature, which has been formed as a result of the interaction of economic, social, and technological components aimed at ensuring the automation of financial operations and enhancing the flexibility and adaptability of financial services in the context of the dynamic development of innovative digital technologies and growing consumer expectations regarding the convenience and accessibility of services.

The prospects for the further integration of innovations into the financial sector were outlined, particularly with regard to expanding the use of digital technologies, creating the prerequisites for the introduction of the National Bank of Ukraine's digital currency, developing mechanisms to support innovative entrepreneurship, and ensuring guarantees for investment protection.

A set of practical recommendations for improving regulatory policy in the FinTech sector was substantiated and systematized, particularly with regard to enhancing the operation of the National Bank of Ukraine's regulatory sandbox, implementing measures aimed at scaling the RegTech segment, and fostering a cybersecurity culture as a necessary prerequisite for ensuring the resilience of financial institutions under conditions of economic turbulence.

References:

1. The National Bank of Ukraine. (2025). Strategy of Ukrainian financial sector development. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=18
2. Staverska, T., Lysak, H., & Prykhodko, V. (2023). FinTech and the future of financial services: Innovations in the financial sector. *Economics. Finances. Law*, (10), 74–79. <https://doi.org/10.37634/efp.2023.10.16>
3. Yatskevych, I. (2022). FinTech ecosystem in the financial services market: Features, forms of interaction and development. *Economic Scope*, (180), 190–194. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/180-31>
4. Fedyshyn, M., Abramova, A., Morozova, L., Lavrov, R., Kovalova, O., & Malin, O. (2022). Development FinTech ecosystem: Evidence of European countries for Ukraine. *International Journal of Computer Science and Network Security*, 22 (2). <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.2.5>
5. Hinson, R., Lensink, R., & Mueller, A. (2019). Transforming agribusiness in developing countries: SDGs and the role of FinTech. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 41, 1–9. <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2019.07.002>
6. Kalman, J. (2026). Accountability and liability in AI-related financial regulatory sandboxes: A comparative legal analysis. *FinTech*, 5(2), 46. <https://doi.org/10.3390/fintech5020046>
7. Negrea, C. I., Scarlat, E. M., Horatau, I., & Manta, O. (2025). Governing financial innovation through institutional learning: Lessons from Romania's FinTech Innovation Hub. *FinTech*, 4(4), 67. <https://doi.org/10.3390/fintech4040067>
8. Kalman, J. (2025). The role of regulatory sandboxes in FinTech innovation: A comparative case study of the UK, Singapore, and Hungary. *FinTech*, 4(2), 26. <https://doi.org/10.3390/fintech4020026>
9. Abdellaoui, F. (2025). Financial technology (FinTech): A theoretical approach. *Journal of Economic Geography*, 1(2), 1–14. <https://asjp.cerist.dz/en/article/261460>
10. Mulyk, T. O., & Oliinyk, O. O. (2021). The economic meaning and types of FinTech innovations. *Business Inform*, (12), 72–78. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12-72-78>
11. Melnyk, L. (2024). Financial technologies in the era of digital transformation: Strategic dimensions and challenges. *Achievements of the Economy: Prospects and Innovations*, (2). <https://doi.org/10.57125/econp.2024.01.29.01>
12. Smahlo, O. V. (2024). Prospects for the development of FinTech technologies in the global market of financial and investment services. *The Actual Problems of Regional Economy Development*, 20(1), 372–379. <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.372-379>
13. Teslya, S., & Zabara, Y. (2024). Financial technologies in a digitalized society: Innovative models of implementation and financial inclusion for post-war recovery of Ukraine. *Investytsiyyi: Praktyka ta Dosvid*, (23), 115–121. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.23.115>
14. Kuzheliev, M., & Nechyporenko, A. (2026). The impact of the FinTech market on the transformation of financial services in Ukraine: Structural changes and development in the context of a war economy. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, 1(19). <https://doi.org/10.32750/2026-0112>
15. Ryzhykova, N., Ostapenko, R., Horokh, O., & Kovalenko, V. (2025). Analysis of FinTech in Ukraine: Current state, prospects for development, and investment opportunities. *Modern Economics*, (50), 152–159. [https://doi.org/10.31521/modecon.V50\(2025\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V50(2025)-20)
16. Nazarkevych, I., & Shushkova, Y. (2024). Development of the financial technology market in Ukraine in war conditions. *Financial Space*, 3–4(54), 83–89. [https://doi.org/10.30970/fp.3-4\(54\).2024.839192](https://doi.org/10.30970/fp.3-4(54).2024.839192)
17. Asemanjerdi, S. A., Khosraviniya, M., Madrazo, P., Moradi, Z., & Martín-Cervantes, P. A. (2026). Examining the impact of FinTech and artificial intelligence on financial performance: The moderating role of dynamic capabilities. *FinTech*, 5(2). <https://doi.org/10.3390/fintech5020045>
18. Balaskas, S. (2026). Transparency by design: A narrative synthesis of AI disclosure, explainability, and trust in consumer-facing FinTech. *FinTech*, 5(2), 41. <https://doi.org/10.3390/fintech5020041>
19. Surabhi, R., & Kumar, S. (2024). Evolution of FinTech: A systematic literature review. *Modern Management Systems*, 19(2), 49–61. <https://doi.org/10.37055/insz/200426>
20. Kuzmina, J., Mavlutova, I., Verdenhofs, A., Fomins, A., & Natriņš, A. (2026). Digital financial innovation and sustainable development: Cross-countries analysis and ESG risks management. *FinTech*, 5(2), 48. <https://doi.org/10.3390/fintech5020048>
21. JPMorgan Chase & Co. (2026). Sector spotlight: FinTech. *Innovation Economy*. <https://www.jpmorgan.com/content/dam/jpmorgan/documents/cb/insights/technology/jpm-2026-fintech-industry-trends-report.pdf>
22. DataReportal. (2026). Digital 2026: Ukraine. <https://datareportal.com/reports/digital-2026-ukraine>
23. The Ukrainian Startup Fund. (n.d.). About the Ukrainian Startup Fund. <https://usf.com.ua/about-usf>
24. Law of Ukraine No. 2155-VIII on electronic identification and electronic trust services. (2017, October 5). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

25. Law of Ukraine No. 2473-VIII on currency and currency operations. (2018, June 21). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
26. Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine No. 32: Regulations on the BankID system of the National Bank of Ukraine. (2020, March 17). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0032500-20#Text>
27. Law of Ukraine No. 1591-IX on payment services. (2021, June 30). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
28. Atlantic Council. (2026). Central Bank Digital Currency Tracker. <https://www.atlanticcouncil.org/cbdctracker/>
29. The National Bank of Ukraine. (2023). E-hryvnia – the digital currency of the National Bank of Ukraine: Concept paper for implementation. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Draft_vision_introducing_e-hryvnia_2023.pdf
30. The National Bank of Ukraine. (2021). Results of the survey on the feasibility of introducing the e-hryvnia (the central bank digital currency (CBDC) of the National Bank of Ukraine). https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/E-hryvnya_2021.pdf?v=18
31. Law of Ukraine No. 1667-IX on stimulating the development of the digital economy in Ukraine. (2021, July 15). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>
32. Decree of the President of Ukraine No. 447/2021 on the cybersecurity strategy of Ukraine. (2021, August 26). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>
33. Ukrainian Association of FinTech and Innovation Companies. (2025). Ukrainian catalog of FinTech companies 2025. https://drive.google.com/file/d/1OrJB-hqKNsgIpSb1Yyf1Jl-fV11OI1_G/view
34. Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine No. 39 on approval of the regulation on the regulatory platform for testing services, technologies, and instruments based on innovative technologies in financial services markets and the payment market. (2023, March 30). https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_30032023_39
35. World Bank. (n.d.). Sandboxes and innovation hubs. <https://digitalfinance.worldbank.org/topics/competition/sandboxes-and-innovation-hubs>
36. The National Bank of Ukraine. (2025). Green paper on the development of regulatory technologies in the financial market of Ukraine. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/opublikovano-zelenu-knigu-z-rozvitku-regtehu>
37. The National Bank of Ukraine. (2025). Survey of IT solution providers on RegTech development. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zaproshuyemo-postachalnikov-it-rishen-proyti-opituvannya-schodo-rozvitku-regtehu>
38. The National Bank of Ukraine. (2024). National strategy for financial literacy development until 2030. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/NBU_Strategy-Financial-Literacy.pdf?v=18
39. Harazd Financial Literacy Website. (n.d.). Harazd Financial Literacy Website. <https://harazd.bank.gov.ua/about>
40. The National Bank of Ukraine. (2025). White paper on managing environmental, social, and governance (ESG) risks in the financial sector. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Bila_knyga_2025_fin.pdf?v=18
41. World Economic Forum. (2025). The future of global FinTech: From rapid expansion to sustainable growth (2nd ed.). Insight Report. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Global_Fintech_Second_Edition_2025.pdf

Посилання на статтю:

Ковальова О.М. Фінтех як кваліфікуючий чинник післявоєнного економічного розвитку в Україні: теоретичні та практичні аспекти / О.М. Ковальова // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2026. – № 2 (36). – С. 124-136. – Режим доступу: <https://ejop.economics.net.ua/ejopu/2026/No2/124.pdf>. <https://doi.org/10.15276/EJ.02.2026.14>. <https://zenodo.org/records/21574180>.

Reference a Journal Article:

Kovalova O.M. Fintech as Qualifying Factor for Post-War Economic Development in Ukraine: Theoretical and Practical Aspects / O.M. Kovalova // Economic journal Odessa polytechnic university. – 2026. – № 2 (36). – P. 124-136. – Retrieved from: <https://ejop.economics.net.ua/ejopu/2026/No2/124.pdf>. <https://doi.org/10.15276/EJ.02.2026.14>. <https://zenodo.org/records/21574180>.

This is an open access journal and all published articles are licensed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0)